

SMEAR-TEST OG VÆVSPRØVER FRA LIVMODERHALSEN (KBC)

I Danmark har vi et forebyggelsesprogram for celleforandringer og kræft i livmoderhalsen. Formålet er at opdage og behandle forstadier til livmoderhalskræft, så de ikke udvikler sig til kræft. Det er derfor vigtigt, at du deltager i de forebyggende undersøgelser mod livmoderhalskræft.

Forebyggelsesprogrammet sikrer dels, at kvinder i alderen 23-65 år med jævne mellemrum indkaldes til en smearundersøgelse, dels tilbydes alle unge piger vaccination mod HPV. HPV-vaccinationen er en del af børnevaccinationsprogrammet og er i udgangspunktet gratis, hvis den gives til børn. Er du over 18 år og ønsker en HPV-vaccine, skal du tale med egen læge. HPV-vaccinationen sker hos egen læge

HPV er en seksuelt overført virus, som disponerer for celleforandringer og livmoderhalskræft. Helt op til 80 procent af os er på et tidspunkt i livet smittet med HPV virus, men hos langt de fleste forsvinder virus af sig selv i løbet af 8-12 måneder. Nogle er imidlertid ikke i stand til at skille sig af med virus, og bliver således kroniske bærere. En kronisk bærertilstand er forbundet med øget risiko for celleforandringer og livmoderhalskræft.

En smear-test er en celleprøve fra livmoderhalsen. Prøven undersøges i mikroskop på de udskrabede celler fra livmoderhalsen. Hvis disse celler ser anderledes ud, kan der være tale om celleforandringer. Man kan imidlertid sjældent vide noget med sikkerhed, fordi der kun er tale om løsrevne celler.

Du vil blive henvist til videre undersøgelse hos en gynækolog, hvis der i din smear-test er mistanke om celleforandringer. De forskellige betegnelser (typisk ASCUS, LSIL, HSIL) angiver, hvordan cellerne ser ud i mikroskopet. Den videre undersøgelse hedder en KBC (K=kolposkopi, dvs. kikkertundersøgelse af livmoderhalsen, B=biopsi, dvs. vævsprøver fra livmoderhalsen, C=cervikalskrab, dvs. udtagelse af celler fra livmoderhalskanalen). Undersøgelsen foregår i gynækologisk leje. Ved undersøgelsen for celleforandringer anvendes et kolposkop (et mikroskop, som forstørrer livmoderhalsen), hvor gynækologen kan se efter forandringer i slimhinden.

Gynækologen tager herefter de nødvendige vævsprøver efter anlæggelse af lokalbedøvelse med en meget tynd nål. Det er den samme type lokalbedøvelse, som bruges hos tandlægen. Selvom gynækologen muligvis ikke kan se forandringer tages vævsprøver alligevel, da forandringerne i nogle tilfælde kan gemme sig under slimhinden. Hvis du bløder efter prøvetagning kan det være nødvendigt at oplægge en tampon i skeden, som du selv fjerner efter ca. 2 timer.

EFTER PRØVETAGNING

Efter prøvetagning kan du bløde i op til en uge, men det skal aftage. Undgå i den periode karbad eller svømmehal samt samleje i dagene umiddelbart efter.

Du bør kontakte klinikken, hvis du efter undersøgelsen oplever

- Kraftig blødning
- Ildelugtende udflåd
- Feber

SVAR

Du vil modtage svar på prøver via e-mail i løbet af cirka 14 dage. Ved fund af normale celler i prøverne vil vi blot anbefale smarkontrol efter 6 eller 12 måneder. Ved fund af moderate celleforandringer vil vi anbefale enten kontrol med fornyet KBC efter 6 måneder eller keglesnit, afhængig af din alder. Ved svære celleforandringer vil vi altid anbefale keglesnit.

KEGLESNIT

Et keglesnit er et indgreb, hvor man udskærer et trekantet vævsstykke fra livmoderhalsen (deraf navnet kegle). Indgrebet foregår ligesom KBC i lokalbedøvelse, og keglen udskæres med en lille elslynge. Formålet er at fjerne alle celleforandringer fra livmoderhalsen og samtidig at fjerne dine virusforandringer med HPV. Du vil få svar på undersøgelsen efter cirka 14 dage, og normalt planlægges en smarkontrol 6 måneder efter indgrebet.

Vi foretager keglesnit her på klinikken.